

Nem kis vállalkozás olyan nagy múltú tervezési helyszínt választani, mint az i.e. VI. század óta, arabok, rómaiak, vizigótok, mórok által lakott Andalúz fővárost, Sevilla-t, ahol „a lakosság félig arab, félig keresztény felmenőkkel rendelkezik, ahol az építészeti historizálás nem a klasszikus, hanem az arab formajegyekben köszön vissza”¹, ahol a flamenco és az azulejo édesíti az életet.

Miklós mégis megtette, s meg is tehette, hiszen az egy év ott töltött idő lehetőséget adott arra, hogy Spanyolország legdélebbi és legnépesebb tartományának varázslatos világát megismerje, s magába szívja.

A Tervező Andalúziában töltött egy évét tudatos építészként élte, aki nem elégszik meg az alap turisztikai élményekkel, aki bejárja környezetét, aki észrevesz és lát, és ami a legfontosabb, hogy gondolkodik és megállapításokat tesz:

- felismeri azt az alapvető különbséget, ahogyan a mediterrán területen a műemléket kezelik: nem konzerválni akarják a múltat, hanem együtt élni vele, úgy, hogy az adott kor lenyomatával egészítsék ki azt.
- felismeri, hogy a 'hagyomány' mást jelent, másként él, mint hazánkban: hogy ott a mindennapok szerves része, mely nem kötődik fesztiválokhoz, korosztályhoz, inkább a napi élethez, az utcához, a találkozásokhoz, az emberekhez.
- felismeri a városszövet lényegét és különbözőségét az itthon megszokotthoz képest: hiszen a bejárt területek mentesek a direkt rávezetésektől, az impozáns bejárattól, a nagy terektől, a derékszögtől. A lényeg a meglepetésben és a zezugosságban rejlik: vajon mi következik a sarok után? Teresedés vagy sikátor?

A terv témája a város-rehabilitációnak azon ismert módja, mellyel egy szlömösödő környezetbe új kulturális központot építenek, ezáltal indítva el azt a folyamatot, mellyel a városrész megfelelő rangjára emelkedik. A város által tervezett kulturális tengely végállomása az a tömbbelső, ahol az új épületegyüttes (Múzeum, Képzőművészeti Iskola, Konferenciaközpont) épül.

A tömbbelső beépítése azonban igazi kihívás. A terület és a program nagy. A határoló térfalak zezugosak, töredezetek, mentesek mindenféle rendszertől és szabályosságtól, leginkább az ad-hoc jellemzi. A telek északi oldalát zártsorú utca, míg a délit templom és teresedése határolja. Azaz elmondható, hogy a tervezési helyszín ízig-vérig spanyol. Fogódzót, támpontot találni rajta nagyon nehéz. Beépítésének módja semmiképpen sem rutin feladat. A Diplomázó ezt pontosan érezte is. A területet alaposan, több szempontból elemzi. A feltárási módokat, a környezeti adottságokat és lehetőségeket, a tervezői szándékokat egységesen vizsgálva fogalmazza meg az új beépítés főbb paramétereit, s lassanként kialakítja azt a közlekedő és térrendszert, melyre az új épületeket fűzi.

Az alkotási folyamat és eredménye innen Budapestről, s főleg mai szemmel nézve szokatlan: nincs benne derékszög(!), nincs benne szabályosság(!), hol van a rendszer(?), zezugos, töredezett... nem átlátható...

Nem átlátható? Dehogynem. Csak helyezzük magunkat Andalúziába, s nézzük meg a város sajátosságát adó utca és térrendszer kapcsolatait, valamint a tömbbelső feltárási struktúráját. A két rajzolat egységes képet alkot, s ez nagyon jó. Ez a lényeg! Miklós úgy tervezte meg a tömbbelső új beépítését, hogy közben Sevilla-ban maradtunk. Az eredmény mentes az öncélúságtól és nem érezhető rajta az idegen kéz, azaz hogy a Tervező nem andalúz születésű.

A választott feladatrész (Konferenciaközpont és szálloda) tömegében igazodni igyekszik a kialakult épített környezethez. A külső határoló falakon belül, az alaprajzi rendszerben kialakít egy szabályos struktúrát, ezzel egységesítve a két funkció belső világát. Ezen építészeti szándékok mind helyénvalóak és jók, a Tervező épületformálásban is megfelelő elképzeléseit bizonyítják.

Itt azonban egy kicsit megállnék. Talán a feladat, a tervezett épület nagysága, a diploma utáni elvárások következtében, de úgy érzem, az új beépítés kialakítása és a konkrét épületformálás között mintha lenne egy váltás, mintha a beépítés rendkívül érzékeny kifejtése hirtelen alaprajzra, helyiségekre, belső terekre váltana.

Az épület homlokzatképzésében viszont ismét visszatér minden az eredeti kerékvágásba. A Tervező nagyon szépen ötvözi a hagyományos és mai építészeti eszközöket. Jó kézzel vegyítve és frissítve fel a kialakult épített környezet homlokzati rendszerét.

Összességében elmondhatom, hogy Miklós tervével nagy öröm volt megismerkedni. A látott előtanulmányi tervlapjai, vizsgálódásai, tervezői metodikája magas szintű építészeti hozzáállást bizonyítanak, amiről csak elismeréssel tudok nyilatkozni.

Budapest, 2011.06.20.

Terbe Rita, építész

¹ | idézet a Diplomázó előtanulmányából